

РОЗДІЛ II

Учні́вське самоврядування – засіб реалізації розвитку творчої особистості майбутнього громадянина України

Уявіть собі, що наше життя – це один нейтральний колір, а всі люди за характером однакові, мають одні й ті ж самі здібності, виконують однотипну роботу... Чи людство тоді б прогресувало?!

Наш час потребує не однотипного характеру людей, а лідерів нової формації, людей компетентних, відповідальних, здатних мислити не ординарно та приймати нестандартні рішення.

У сучасних умовах постає соціальна потреба у наявності особистості, спроможної розв'язати і щоденні, і масштабні завдання, які забезпечують прогрес нації. Саме такою наукою є участь в шкільному самоврядуванні.

Одним із основних завдань органів управління системою загальної середньої освіти (ст.36 Закону України „Про загальну середню освіту”) є сприяння розвитку самоврядування у загальноосвітніх навчальних закладах. Актуальність учнівського самоврядування зумовлена необхідністю виховання особистості, яка володіє не тільки певною сумою знань, умінь та навичок, але й має здатність активно включатися у демократичні процеси, що відбуваються в нашій країні. Елементи свідомої активної участі в суспільному житті держави моделюються в загальноосвітньому навчальному закладі засобами учнівського самоврядування, яке має діяти на основі демократичних цінностей.

Головні цільові орієнтації учнівського самоврядування.

По-перше, провідною функцією шкільного колективу має бути створення умов для особистісного зростання його членів. Участь школярів у роботі органів учнівського самоврядування допомагає сформувати такі якості як самостійність, активність, відповідальність, ініціативність, дисциплінованість, організованість. По-друге, без самоврядування неможливо налагодити дисципліну та порядок у школі, створити належні умови для професійного та особистісно-громадянського самовизначення учнів. По-третє, самоврядування дозволяє дитині розширити простір для виявлення своєї активності. Воно не повинно обмежуватись стінами шкільної будови. Виконання постійного чи тимчасового доручення може відбуватися там, де є можливим та педагогічно доцільним виявлення і розвиток соціально цінних прагнень дітей.

З метою досягнення зазначених вище цільових орієнтацій педагогічний колектив ОКЗ «Орієнтир» затвердив цільову програму громадянської освіти та виховання «Я - громадянин», ключовим напрямом реалізації якої є формування політичної і правової культури учнів через різноманітні форми організації учнівського самоврядування.

Процес становлення системи учнівського самоврядування пройшов певні етапи.

Перший етап - ознайомлення учнів та педагогів із сучасними освітніми системами виховання, досвідом організації самоврядування в школах міста, методикою колективних творчих справ. На засіданнях педради, класних зборах проводився «мозковий штурм», результатом якого стала структура «Шкільного світу», органів учнівського самоврядування, зміст та напрями діяльності структурних ланок, повноваження президента і комісій.

Другий етап - пошук ефективних методів організації діяльності учнівського «Шкільного світу», навчання педагогів на заняттях семінару - практикуму «Педагогічне керівництво та методична підтримка учнівського самоврядування» та навчання учнівського активу.

Третій етап - практичне втілення принципів самоврядування в життя «шкільного світу», затвердження Статуту, Положення, визначення напрямів

діяльності комісій, вибори президента, учнівського адміністративного центру, організація міністерствами учнівського міністеріуму колективних творчих справ, розбудова шкільних традицій.

Самоврядування - це реальний безперервний процес дедалі ширшого залучення учнів до суспільних справ. Тому педагогічний колектив здійснює постійний моніторинг рівня громадянської активності та соціальної зрілості учнів. Так, на засіданні педради «Підвищення ефективності виховної системи школи через розвиток класних колективів» аналізувалась діяльність учнівського активу класів, стан організації колективних творчих справ та визначався рейтинг органів шкільного учнівського самоврядування. Аналіз стану педагогічного співробітництва на засіданні педради «Учитель - учень: досвід і шляхи розвитку демократичного стилю стосунків» виявив необхідність ширшого використання учнівського самоврядування в навчальному процесі, що зумовило створення творчих груп вчителів для розробки технології навчально - виховного процесу на основі самоврядування.

Сьогодні чи не найважливішим завданням навчально-виховного процесу є адаптація юного покоління до системи ринкових відносин, аби випускники не виходили зі стін школи лише з певною сумою знань, але байдужі до обраної справи, безініціативні. Саме тому особливої уваги набуває формування в учнів навичок самоврядування. Це сприятиме оволодінню організаторськими вміннями, вихованню соціальної активності та відповідальності.

З огляду на все вище сказане впливає мета та завдання учнівського самоврядування:

1. Усебічно розвиватися, самовдосконалюватися, самореалізуватися на благо собі, своїм ровесникам, школі, своїй сім'ї, родині, народу України.
2. Забезпечувати і захищати права та інтереси учнів на основі виконання правил і законів школи та класу.

3. Формувати почуття відповідальності, свідоме ставлення до участі кожного у вирішенні важливих справ класного та шкільного життя, оволодіти мистецтвом управління.
4. Сприяти реалізації інтересів, можливостей, бажань дітей.
5. Прагнути узгодженості й балансу інтересів між учнями й дорослими.

Таким чином, для учнівського самоврядування в ОКЗ «Орієнтир» відкриваються перспективи бути реальною часткою педагогічного процесу. Тому що в основі виховної роботи нашої школи є концепція особистісно-орієнтовного виховання та педагогіка і психологія життєтворчості, які передбачають активне залучення учня до виховного процесу на засадах співпраці, діалогу, партнерства, високої вимогливості та глибокої поваги і взаєморозуміння. Наш досвід свідчить, що самоврядування дозволяє учням розвинути такі соціальні якості як толерантність, критичність і конструктивність мислення, повага до власної та чужої праці, оптимізм, гуманізм, спонукає до осмислення власної ролі у життєдіяльності колективу.

*Тут росте українців нове покоління,
Тут талант виростає на ниві добра,
Світло знань понесем у майбутні століття,
Доведем, що освіта - основа життя.*